

Maxi-infolist farnosti Priechod

29. marec 2020 - 5 pôstna nedeľa

Niektorí sa možno počas uplynulých dní spýtali: „*Čo robí pán farár, keď neslúži omše?*“ Nuž, aj keď mnohí vnímajú kňaza iba skrze jeho službu v chráme, treba povedať, že slúženie svätých omší je iba viditeľným vrcholom špičky pomyselného ľadovca z množstva iných povinností, ktoré ani za bežných okolností „nevidieť“. Ďakujem Bohu za tých, ktorí niečo z toho „vidia“ a ak môžu tak aj pomôžu. Pre ilustráciu ma napadá jeden úsmevný príklad: *Viete aký je rozdiel medzi prácou muža a prácou ženy? Nuž taký, že prácu muža vidieť keď je urobená a prácu ženy vtedy keď urobená nie je.* Práca kňaza je naozaj často neviditeľná. Nie preto, že by sa „iba“ modlil. Modlitba je veľmi dôležitá, ale žiaľ, veľmi často sa k modlitbe a službe ľuďom musím doslova „prebojovať“ cez rôzne ďalšie povinnosti, ktoré súvisia s udrжанím objektov a administrácie. Viem, že si to takmer nikto nevšime, lebo túto prácu začína byť vidieť až keď dlhodobo nie je urobená. Priznám sa Vám, že mi je preto ťažko, keď sa mi vyčíta - prečo nepripravujem voľnočasové aktivity, prečo nepripravím pre farnosť to alebo ono... Rád by som aj ja veľa krát pookrial, ale takéto aktivity sú dobré iba vtedy ak sa rodia „*medzi nami*“ a to na základe radosti zo stretnutia s Kristom. Ak sú bez Krista, môžu kňaza pripraviť o kňazstvo a to nechcem dopustiť za žiadnu cenu. Ďakujem tým, ktorí to chápu.

K osobnej skúsenosti s Kristom tohtoročný pôst veľmi silno pozýva. Každý z nás si môže viac ako inokedy uvedomiť: *Aký je vlastne môj osobný duchovný život? Aký je duchovný život mojej rodiny?* Duchovný život predsa nie je iba o nedeľnej návšteve chrámu a spoločnom slávení liturgie. V každej domácnosti sú potrebné tisíce malých drobností, ktoré spolu tvoria akúsi domácu liturgiu, alebo duchovnú atmosféru, v ktorej sa zjavuje Božia prítomnosť.

Áno, tento rok prežívame **pôst od spoločných vonkajších prejavov našej viery**. Ale nepozývalo nás k tomu aj Sväté Písmo: „*Keď sa ty postíš, pomaž si hlavu a umy si tvár, aby nie ľudia zbadali, že sa postíš, ale tvoj Otec, ktorý je v skrytosti. A tvoj Otec ťa odmení, lebo on vidí aj v skrytosti.* (Mt 6, 17)? Možno dnešný stav zatvorených dverí našich chrámov je aj preto, aby Duch Svätý ukázal vo svedomí každého z nás, aká je pravda o našom duchovnom živote. Je v našom srdci *reálny záujem o Krista*, alebo mi *vyhovuje že nemusím chodiť do kostola*? Túžim po spoločnom slávení Eucharistie, alebo mi je to jedno? Rodí sa z návštevy chrámu v mojom živote *vd'aka* (gr. eucharistein), alebo je to len zvyk ktorý treba dodržať? Je za návštevou chrámu prijatie sily pre službu lásky a sebadarovanie druhým, alebo je za tým *sebarealizácia* (aby ma druhí videli)? Dnes odpadli všetky bočné motívy k duchovnému životu a tak sami seba sa môžeme spýtať: „*Čo ma to vlastne pohýna k osobnému duchovnému životu?*“ V skutočnosti by mala byť iba jedna „sila“, ktorá nás ženie: a to je láska ku Kristovi, ktorého blízkosť sme zakúsili a ktorej sme svedkami. „*Bez Teba Pane nemôžeme!*“ Ak je láska ku Kristovi pre nás prvoradá, tak potom Kristus nám dá milosť skorého návratu do našich chrámov, pretože: „*ani smrť ani život, ani anjeli, ani kniežatstvá, ani prítomnosť, ani budúcnosť, ani mocnosť, ani výška, ani hĺbka, ani nijaké iné stvorenie nás nebude môcť odlúčiť od Božej lásky.*“ (Rim 8, 38-39) Spoznávať Krista tisícimi rôznymi formami je prvoradý cieľ nášho osobného duchovného života. A z tejto úlohy nás nemôže nik dišpendovať – ani úrad hlavného hygienika Slovenskej republiky. Kto Krista spozná, nájde nový spôsob, ako prekonávať ťažkosti, nepriazeň okolností, nedorozumenie domácich, lebo žije reálny duchovný život ako svoju odpoveď na to, že sa na kolenách stretol s Kristovou láskou.

Kňaz teda (rovnako ako každý kto pozná Pavlov výrok „*Kto nechce pracovať, nech ani nejde*“) nie je ani v tomto čase „*bez povinností*“. Chcem Vás ubezpečiť, že svoju misiu pre Vás v tejto

farnosti som sa snažil plniť v minulosti a rovnako tak aj teraz, hoci za dverami zatvoreného chrámu. A keďže moje slovo, ktorým som sa Vám zvyčajne prihovárал pri spoločnom slávení liturgie teraz nemôžete počuť, prijmite prosím tento maxi-infolist, ktorý vydávam v tlačenej podobe ako svedectvo mojej lásky a starostlivosti spolu so svojou prípravou na nedeľnú homíliu.

Opäť Vás **chcem pozvať k štúdiu výkladu nedeľného evanjelia**, ktoré som pre Vás pripravil od talianskeho biblistu Fernanda Armelliniho. (Kedysi kňazi skúšali deti na náboženstve, čo si zapamätali z nedeľnej homílie ☺). V infoliste nájdete aj viaceré podnety Sv. Otca Františka vzhľadom na epidemiologickú situáciu u nás a vo svete. To, čo chcem zdôrazniť je, že Sv. Otec povzbudzuje k **vzbudzovaniu si ľútosti nad hriechmi**. Je pravda, že príliš často sú naše spovede „len vyznaním“ hriechov, ale ľútosť, tj. duch pokánia a pokory chýba... Opäť je tu príležitosť pochopiť niečo podstatné! Povzbudzujem taktiež **rodiny s deťmi k prežívaniu domácej liturgie**, ktorú nájdete na stránkach www.zastolom.sk . Je to vhodná forma aj vzhľadom na Rok Božieho slova, ktorý práve prežívame.

Chcem Vás informovať, že **spovedať pred prvým piatkom po domoch a ani v chráme nebudem**. Hoci sa to zdá ako prejav ľahostajnosti, prijmite to prosím (paradoxne) ako prejav starostlivosti. V Poprade bol kňaz, ktorý súčasnú situáciu (keď sú deti a mládež doma) chcel v dobrom využiť na pastoračnú službu; avšak rozšíril tak vírus, ktorým sa sám nainfikoval do viacerých rodín... Teraz ho to veľmi mrzí a ľutuje že nepočúval inštrukcie hlavného hygienika. Spovedám kedykoľvek na požiadanie, avšak výlučne vo voľnom priestranstve: na lavičke **mimo kostola**, alebo prídem aj **k domu chorého avšak nevstúpim dnu**. Svoj úmysel prísť sa vyspovedať prosím ohláste dopredu telefonicky na t.č. 048 / 418 91 31.

Pokiaľ máte záujem o **odslúženie sv. omše**, môžete mi svoj úmysel nahlásiť taktiež telefonicky, alebo hodiť lístok s úmyslom do pokladničky v chráme. Sväté omše budem slúžiť priebežne a o ich odslúžení Vás budem informovať na nástenke v kostole.

Katolícke noviny som po dohode s pani predavačkami umiestnil na obslužný pult v predajni potravín COOP Jednota. Môžete si ich tam zobrať, pričom svoj príspevok za časopisy prosím vhodiť neskôr do pokladničky v kostole. Rovnako v potravinách budete môcť nájsť aj prípadné ďalšie vydania tohto farského infolistu.

Na základe získaného súhlasu o. biskupa budem priebežne chodiť vo večerných hodinách s malou asistenciou po farnosti a **žehnať jednotlivé príbytky Sviatosťou oltárnou**. Vo štvrtok 19.3. som takto prešiel (modliac sa pred každým domom) filiálku Baláže a v stredu 25.3. v Priechode „Pod Priečnou“ a „Doliny“. Samozrejme, táto forma modlitieb nemá verejný charakter, nevstupujeme do príbytkov, preto akákoľvek príprava z Vašej strany nie je potrebná. Stačí si vzbudiť úmysel a túžbu srdca prijať milosti ktoré Pán Ježiš chce udeľovať Vašej rodine.

Všetky ostatné **podmienky o vysluhovaní sviatostí** v súvislosti s opatreniami proti šíreniu nákazy Covid-19 zostávajú v platnosti tak ako boli uvedené v minulotýždňovom infoliste..

Prajem Vám hojnosť Božích milostí!

ThLic. Marek Iskra, farár

Svätý Otec František: V núdzi si vzbud' me dokonalú ľútosť

Ako sa zmieriť s Bohom v čase, keď nemáme možnosť prísť k sviatostnej spovedi? Na túto otázku dal v piatok 20. marca odpoveď pápež František pri rannej homílii v Dome sv. Marty. Veriacim pripomenul učenie Katechizmu Katolíckej cirkvi o sile dokonalkej ľútosti.

Spása duší - je najvyšším zákonom Cirkvi. V týchto časoch pohotovosti pandémie, s ťažko chorými izolovanými na oddeleniach intenzívnej starostlivosti, ako aj s rodinami, ktoré musia zostať doma v karanténe na zabránenie šíreniu vírusu, je užitočné pripomenúť si bohatstvo

katolíckej tradície. Pápež František tak urobil v piatok 20. marca pri rannej svätej omši v Domes sv. Marty: „Viem, že mnohí z vás na Veľkú noc chodíte na spoveď, aby ste sa znovu stretli s Bohom. Mnohí mi však dnes povedia: „Ale otče, kde môžem nájsť kňaza, spovedníka, ved' sa nemôže vychádzať z domu? Ja sa však chcem zmieriť s Pánom, chcem, aby ma objal, aby ma objal ako Otec... Čo mám robiť, ak nenachádzam kňaza?“ - Rob to, čo hovorí Katechizmus. Je to veľmi jasné: Ak nenájdeš kňaza, aby si sa vyspovedal, hovor k Bohu, tvojmu Otcovi a povedz mu pravdu: „Pane, vyviedol som toto, toto a toto... Prepáč mi“ a pros o odpustenie s celým srdcom, so skutkom ľútosti a sľúb mu: „Neskôr sa vyspovedám, no teraz mi odpusť“. A v tej chvíli sa vraciaš do Božej milosti.

Ako nás to učí Katechizmus, ty sám môžeš pristúpiť k prijatiu Božieho odpustenia, keď nemáš po ruke kňaza. Pomyslite: teraz je tá chvíľa! A toto je ten správny moment, vhodný okamih. Dobré si vykonajme úkon ľútosti, a takto sa naša duša stane bielou ako sneh.“

Svätý Otec sa odvoláva na príslušné články Katechizmu Katolíckej cirkvi: „Medzi úkonmi kajúcnika je na prvom mieste ľútosť. Je to «bolesť duše nad spáchaným hriechom a jeho zavrhnutie s predsavzatím viac nehrešiť» (KKC 1451). Katechizmus tu cituje Tridentský koncil. Ďalej hovorí o účinkoch dokonalej ľútosti: „Keď ľútosť pochádza z lásky k Bohu milovanému nadovšetko, volá sa „dokonalá“ (je to ľútosť z lásky – caritatis contritio). Takáto ľútosť odpúšťa všedné hriechy; dosiahne aj odpustenie smrteľných hriechov, ak zahŕňa pevné predsavzatie pristúpiť k sviatostnej spovedi, len čo to bude možné“ (KKC 1452).

To znamená, že hoci ešte len čakáme na najbližšiu možnosť prijať rozhrešenie od kňaza, úkonom dokonalej ľútosti sa nám už v tej chvíli dostáva odpustenie. Potvrdil to už Tridentský koncil, ktorý uvádza, že ľútosť sprevádzaná predsavzatím vyspovedať sa „zmieruje človeka s Bohom už prv než reálne túto sviatosť prijme“ (Doctrina de sacramento Paenitentiae, 4. kap.).

Koronavírus z prozreteľnosti: volanie ku kreatívnej láske

V týchto pôstnych dňoch čítame o exode izraelského ľudu z Egypta, ako ho Boh uchránil pred nepríjemnými ranami. Príbeh špeciálne ožíva kvôli epidémii, ktorú zažívame. A pripomína nám, že Bohu nie je cudzie nič z toho čo sa deje. „V твоjich rukách je môj osud“ (Ž 31, 16). Ten kto žije všetko cez vieru, s vierou prežíva aj koronavírus.

Prečo koronavírus? Aké sú jeho príčiny a dôsledky? O týchto nám môže povedať čosi biológ alebo lekár, psychológ alebo ekonóm. Ale len viera ponúka kompletný horizont, ktorý dáva jednotu všetkým čiastkovým pohľadom. Veriaci nemá všetky odpovede, ale pozná niekoho kto ich má. Pozná ho a vie ho vzývať, aby mu pomohol žiť zmysluplne túto hodinu. Veriť v Boha znamená, že naše „prečo?“ sa môže pretransformovať na „za akým účelom“?

Svätý Ján Pavol II. hovoril: „v programe Božieho kráľovstva je utrpenie prítomné za účelom vyprovokovať lásku, splodiť skutky lásky k blížnemu“ (Salvifici Doloris 30). Aj utrpenie spôsobené vírusom je tu na to, aby v nás oživilo lásku. Smerom k láske riadi prozreteľnosť celé stvorenie. Preto ten kto verí v prozreteľnosť, neodpovedá nedbalo alebo nezodpovedne, lež s inteligenciou lásky.

Láska sa v nás prebúda, v prvom rade preto, lebo si uvedomujeme aké hodnotné sú naše vzťahy, ktorých základom je naše telo. Tento vírus je ohrozením nášho života v spoločenstve. Kvôli nemu máme strach byť spolu, spolupracovať, izolujeme sa... Vírus nás raní priamo v srdci toho, čo je ľudské – povolanie k spoločenstvu. No zároveň sa učíme aké veľké je dobro, ktoré je v ohrození. Že bez spolunažívania nežijeme skutočne. Že nemôžeme prekviatať ako

osamotené indivíduá, ale iba ako členovia jednej rodiny, školy, štvrte ... Vírus demaskuje lož individualizmu a svedčí o kráse spoločného dobra.

Po ďalšie, láska sa v nás prebúda, pretože utrpenie a úzkosť iných chápeme ako naše vlastné. Bolesť nás zjednocuje. V určitom zmysle sme sa všetci nakazili vírusom, pretože sa nakazilo naše spoločenstvo, naše mesto, náš národ. Blížia sa náročné momenty pre mnohé rodiny, pre starších, pre najzraniteľnejších. A bolesť znásobí medzi nami skutky lásky k blížnemu. Pre nebezpečenstvo osobného kontaktu bude potrebná inteligentná láska, ktorá vymyslí nové spôsoby prítomnosti. Technológia nám pomôže vyjadriť blízkosť a citovú podporu, ktoré nielenže neprenášajú vírus, oni nás proti nemu očkujú.

Prebudiť sa k láske bude znamenať, po tretie, prebudiť sa k novým spôsobom spoločnej práce. Okrem bolesti, ktorú spôsobuje vírus ako choroba, spôsobí aj bolesť úzkosti z nepoznaného, z neistoty čo a ako robiť, ako zrealizovať to množstvo každodenných úloh, z námahy kvôli zmene plánov a z toho, že musíme čakať. Inteligentná a kreatívna láska bude láska učiteľov, ktorí neprerušia svoju pedagogickú misiu, ani neprestanú podporovať svojich študentov; láska rodičov, ktorí vymyslia nové aktivity a hry pre svoje deti; láska pastierov, ktorí prinesú pokrm svojim veriacim; láska rodín, ktoré sa budú inšpirovať a zdieľať nápady s inými rodinami.

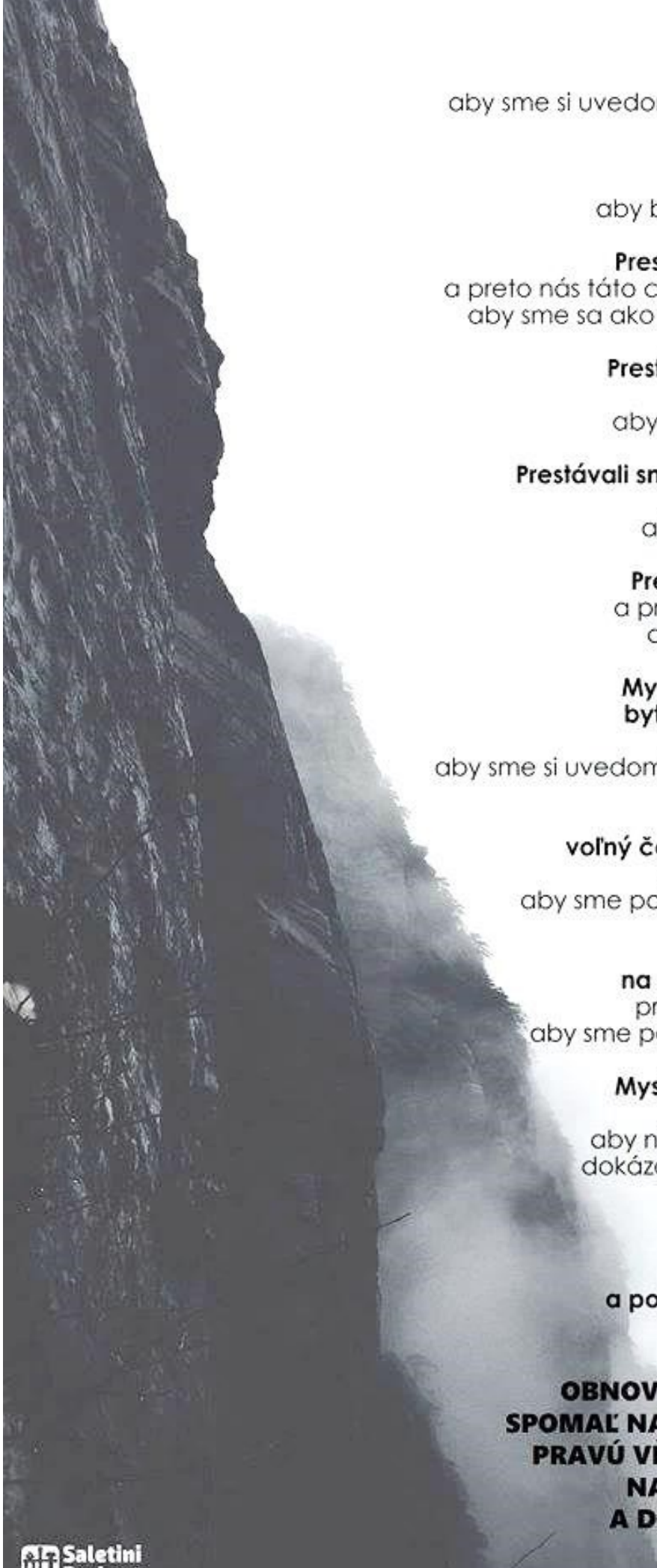
Táto kreativita lásky nám nakoniec pomôže objaviť, že prameň lásky je nevyčerpatel'ný. A takto nás utrpenie prebudí, po štvrté, ak nasmerujeme náš pohľad na Boha, prameň a koryto všetkej lásky. Nútená izolácia nám môže pomôcť ponoriť sa viac do veľkej otázky o zmysle všetkého. Keďže vírus ohrozuje dych života a prítomnosť našich milovaných, požíva nás pýtať sa na najposlednejšie tajomstvo tohto dychu a tejto lásky. Aký je ich pôvod a poslanie? A táto otázka nás privedie k objaveniu tváre Boha, ktorý odpovedal na utrpenie nie teoretizovaním, ale prítomnosťou: tým, že trpel s nami. On sa totiž stal telom, nakazil sa našim utrpením, aby ho ozdravil a vo sviatostiach svojho tela a krvi nám daroval zdravie.

Práve v tomto čase sa môže stať náročným prístup ku sviatostiam, predovšetkým k Eucharistii. Pamätajme preto, že Božia milosť naďalej pôsobí aj keď nemôžeme prijať Jeho telo. Totiž, pri každej svätej omši, aj keď bude kňaz sám, budeme prítomní všetci a jej milosť sa nás dotkne. A viera v prozreteľnosť vzbudí inteligentnú lásku, aby sa účinky Eucharistie predlžovali v našich životoch. Posilnime spoločnú modlitbu, čítajme nahlas Bibliu, modlime sa spoločne ranné chvály alebo nedeľné večery, vzývajme Máriu v modlitbe ruženca...

Je možné, že mnohí z nás zažijú to, čo je v Taliansku už realitou a budeme musieť prežiť tohtoročný pôst bez Eucharistie. Bude to spásonosné utrpenie, ak v nás prebudí lásku k živému Chlebu poslanému z neba. Ak nás naučí, že nemôžeme žiť bez Eucharistie, lieku nesmrteľnosti. V nej je totiž telo zmŕtvychvstalého Krista imúnne voči akémukoľvek vírusu; telo, ktoré je prameňom nášho života v spoločenstve. Ohrozenie vírusu v nás takto prebudí okrem lásky k blížnemu, ktorý trpí, aj nádej v lásku, ktorá nikdy nekončí. Budú nám znieť v ušiach slová žalmistu: „Nebudeš sa báť moru, čo sa tmou zakráda, ani nákazy, čo pustoší na poludnie, lebo tvojím útočiskom je Pán, za ochrancu si si zvolil Najvyššieho“ (Ž 91, 5-6.9).

Neexistuje nič, čo by sa vymklo z pod kontroly Božej prozreteľnosti a Boh počíta s našou rozvahou (inteligenciou lásky), aby sme sa postavili epidémii, opierajúc sa jedni o druhých a robiac to so štedrosťou a kreativitou.

Autor: José Granados, hlavný predstavený komunity „Učeníkov božského srdca Pána Ježiša a Nepoškvrneného srdca Panny Márie“

Prestávali sme si vážiť zdravie,
a preto prišla táto choroba,
aby sme si uvedomili, že na ňom úplne najviac záleží...

Prestávali sme si vážiť prírodu,
a preto prišla táto choroba,
aby bol pobyt v nej pre nás taký vzácny...

Prestali sme vedieť fungovať v rodinách,
a preto nás táto choroba zavrela do našich domovov,
aby sme sa ako rodina opäť naučili fungovať spolu...

Prestávali sme si vážiť starých a chorých,
a preto prišla táto choroba,
aby sme si pripomenuli, akí sú zraniteľní...

Prestávali sme si vážiť zdravotníkov a lekárnikov,
a preto prišla táto choroba,
aby sme zistili, akí sú nepostrádateľní...

Prestávali sme mať úctu voči učiteľom,
a preto nám táto choroba zavrela školy,
aby si to rodičia mohli sami vyskúšať...

Mysleli sme, že si môžeme kúpiť všetko,
byť kdekoľvek a s kýmkoľvek chceme,
a preto prišla táto choroba,
aby sme si uvedomili, že to všetko nie je samozrejmosť...

Mamona nás opantala,
voľný čas sme trávili v nákupných centrách,
preto nám ich táto choroba zavrela,
aby sme pochopili, že šťastie si nemôžeme kúpiť...

Zameriavali sme veľa pozornosti
na náš vzhľad a výzor a porovnávali sa,
preto nám táto choroba zakryla tváre,
aby sme pochopili, že tam netkvie naša krása...

Mysleli sme si, že sme páni na tejto zemi
a preto prišla táto choroba,
aby nás niečo miniatúrne, čo ani nevidno,
dokázalo skrotiť, dať nám príručku pokory...

Táto choroba nám veľa berie,
ale zároveň nám dáva možnosť
sa toho tak strašne veľa naučiť
a pochopiť, čo je v živote najdôležitejšie.

PANE JEŽIŠU,
OBNOV NAŠE RODINY, ZMIER SUSEDOV,
SPOMAL NAŠE ŽIVOTY A DAJ NÁM DO SRDC
PRAVÚ VĎAČNOSŤ ZA VŠETKO, ČO MÁME.
NAUČ NÁS SPOLIEHAŤ SA NA TEBA
A DÔVEROVAŤ IBA TEBE, NIE SVETU.
AMEN.

Výklad evanjelia 5 pôstnej nedele

Vzkriesenie Lazara: Jn 11, 1-45

5 pôstna nedeľa A - Vzkriesenie Lazara - Jn 11, 1-45

Čo sa deje s tými, ktorí sa stretnú s Kristom počas svojho života? Na túto otázku nám odpovedalo evanjelium uplynulej nedele. ... Správna odpoveď znie: Otvára oči! Začneme vidieť svet, priateľov, peniaze, spoločnosť spôsobom, ktorý je odlišný ako dovtedy. Človek začne mať svetlo, vidí, kde kráča, ale predsa len stále zostáva otázka: *„Kam vlastne idem? Kristus mi otvoril oči, vidím, že všetko je nové, ale aký je môj posledný cieľ života?“* Ak chceme zostať ľuďmi, musíme si položiť túto otázku. Zvieratá si ju nekladú, ale človek si ju musí položiť, ak chce byť človekom. *„Je život iba krátka prechádzka smerom k rakve?“* Ak by toto mal byť náš cieľ, asi by bola namieste pochybnosť, či stálo za to narodiť sa. A taktiež: Stojí za to dať život deťom, aby mali aj oni ten istý osud? Ak Boh je, skutočne by nás stvoril pre tento cieľ? ... Vskutku, bol by to krutý Boh, ktorý by nás tvoril pre smrť.

Naša kultúra nás privádza k vylúčeniu myšlienky na smrť. Aj my, kresťania, sme poznačení touto kultúrou a nemáme v obľube uvažovať nad otázkou smrti. Často obmedzujeme svoju vieru v Krista na toho, kto má vypočuť naše modlitby: *„Pane daj, aby sme boli zdraví a vládali kráčať dopredu našou vlastnou cestou biologického života čo najľahšie.“* A keď nedostaneme tieto svoje „zázraky“, ktoré si pýtame od Boha, tak sme na pochybách ... začneme uvažovať: *„Teda načo slúži viera, ak mi potom Boh nepomáha vtedy, keď som zatlačený do kúta toho monštra, ktorým je smrť?“* Svojimi modlitbami sa snažíme oddialiť tento okamih. Nezamýšľame sa nad konečným zmyslom nášho života...

Otázka o smrti je pritom nevyhnutná: *„Čo sa stane po smrti? Zostúpim do priepasti, tmy, ticha, šeolu a nezostane zo mňa nič - tak ako som nebol nič pred mojím počatím a svet pôjde ďalej aj bezo mňa? Rozplyniem sa v ničotu?“* Avšak aj táto ničota sa ťažko akceptuje. Pretože vnímame, že sme stvorení pre život, pre nekonečno. Boh nás stvoril pre život. Akú odpoveď má Ježiš na túto otázku? Ak Ježiš nemá odpoveď na túto otázku, tak potom zvyšok evanjelia by bola krásna vec, ktorá nám pomáha žiť, ale chýbala by odpoveď na to, čo najviac trápi človeka: *Čo sa stane so mnou, keď skončím tento život?* Nuž a na to odpovedá evanjelium sv. Jána dnešnej piatej pôstnej nedele v príbehu „O vzkriesení Lazara“.

Musíme však dať veľký pozor, pretože téma je veľmi delikátna. Táto epizóda evanjelia nechce byť zdokumentovaním konkrétnej udalosti a ak by ho niekto chcel chápať takto, skôr či neskôr sa ocitne pred otázkami, na ktoré nebude vedieť odpovedať. Je to však teologická lekcia, ktorú napísal sv. Ján ako svoju odpoveď na tie otázky, ktoré sme kládli pred chvíľou.

Aby sme správne pochopili, o čo sa tu jedná, musíme si vyjasniť jeden dôležitý rozdiel, a to medzi: **vzkriesením** a **znovuoživením**. Možno pochopíte, že nie je správne hovoriť o „vzkriesení“ Lazara, lebo tu sa nejednalo o vzkriesenie, ale je treba hovoriť o znovuoživení Lazara. Aby sme to pochopili – predstavme si tri svety: **Prvý svet** je svet nášho bežného života. Tu sme sa narodili v ňom rastieme, pracujeme, máme rodinu. Je to náš svet, ale nie je to náš posledný cieľ. V istom okamihu je pre každého z nás nevyhnutnosť vstúpiť do **druhého sveta**. Ten hebreji nazývali *šeol*. Hroby (zvlášť tie, ktoré boli vytesané do skaly) mali často podobu akýchsi úst. Sloveso *šeal* znamená „volať“ t.j. hrob nás „volá“; volá na nás všetkých, aby sme vstúpili do druhého sveta. Ak sa niekomu podarí vytiahnuť ma z tohto druhého sveta a priviesť ma naspäť do prvého sveta, tam, kde som žil predtým – tak potom toto nie je vzkriesenie. Je to znovuoživenie pre ten svet, kde som žil a kde

opäť žijem s víziou, že znovu zomriem.. Toto by nebolo víťazstvo nad smrťou. Keď Ježiš koná svoje znamenia, treba nám porozumieť, aké poslanstvo nám chce vlastne nechať, aké víťazstvo je on schopný sprostredkovať v boji proti smrti. Víťazstvo nad smrťou je jeho schopnosť voviesť toho, kto vstúpil do druhého sveta do ďalšieho, tj. **Tretieho sveta** – tam, kde je Boh všetko vo všetkom. Ako vieme, Kristus roztrhol brány šeu a priviedol všetkých, ktorí boli uväznení „v tieni smrti“ do tretieho sveta – sveta Boha. Teda nastáva vzkriesenie. To znamená, že človek vstúpi do spoločenstva s Bohom a tam sa znovu-odeje novým telom, ktoré však už nepodlieha chorobe, bolesti a ani smrti. Preto je dôležité uvedomiť si, že Lazar, keď ho Ježiš vyviedol z hrobu, nevstúpil do tretieho sveta, teda nebol vzkriesený. Bol znovuoživený, tj. znovu privedený do tohto nášho pozemského sveta. Nasleduje prvý úryvok evanjelia:

Bol chorý istý Lazár z Betánie, z dediny Márie a jej sestry Marty. Bola to tá Mária, čo pomazala Pána voňavým olejom a poutierala mu nohy svojimi vlasmi. Jej brat Lazár bol chorý. Preto mu sestry poslali odkaz: „Pane, ten, ktorého miluješ, je chorý.“ Keď to Ježiš počul, povedal: „Táto choroba nie je na smrť, ale na Božiu slávu, aby ňou bol oslávený Boží Syn.“ Ježiš mal rád Martu i jej sestru a Lazára. (Jn 1, 1-5)

Príbeh evanjelia nás vovádza do trochu zvláštnej domácnosti. Nie sú v nej manželia, manželky, rodičia, deti... Sú v nej iba sestry a bratia. Jedna zo sestier, Mária, sa spomína v súvislosti s tým, že to bola ona, ktorá pomazala Ježišove nohy nardovým olejom a vysušila mu ich svojimi vlasmi. Nardový olej je symbol lásky. Mária skutočne dáva Pánovi všetko, čo má - bezpodmienečne a bez rezerv. Je to presne to, čo Ježiš žiada od každého svojho žiaka: nepodmienečnú a úprimnú lásku. Lazar, ktorého by sme čakali, že bude hlavná postava dnešného príbehu, ale zostáva na kraji pozornosti; spomína sa len ako brat Márie a Marty. Avšak to, čo taktiež charakterizuje túto domácnosť zloženú len z bratov a sestier, je to, že všetci traja súrodenci sú vo veľmi výnimočnom vzťahu lásky s Ježišom. Vidíme to aj z toho, keď sestry posielajú Majstrovi odkaz, že Lazár je chorý. Nehovoria totiž: „*Lazár je chorý*“, ale : „*Ten, ktorého miluješ, je chorý*“. Neskôr sv. Ján napíše: „*Ježiš mal rád Martu i jej sestru a Lazára*“. (Jn 11, 5) Rovnako aj židia, keď prichádzajú k Lazárovmu hrobu a vidia Ježiša plakať, povedia: „*Hľa, ako ho miloval!*“ (Jn 11, 36)

V tomto momente je jasné, že význam, ktorý evanjelista Ján chce dať tejto rodine, nie je nič iné, ako obraz kresťanského spoločenstva, v ktorom nie sú otcovia, matky, predstavení a poradení, vyšší a nižší. Nie, všetci sú bratia a sestry, a sú rovnako milovaní Pánom. Stojíme teda pred obrazom kresťanského spoločenstva, v ktorom zomiera brat. Táto kresťanská komunita sa pýta: „*Čo môže Ježiš urobiť, keď náš brat zomiera? My by sme chceli, aby brat zostal s nami! Teda prosme Ježiša, aby zasiahol a zvíťazil nad smrťou, a tak nám ho zachoval navždy.*“ Nuž, toto nie je možné, ale keď brat zomiera, môže Ježiš niečo urobiť? To je ich otázka. Keď Ježiš dostáva správu, že ten, ktorého miluje, je chorý, povedal: „*Táto choroba nie je na smrť, ale na Božiu slávu*“. Týmto slovami Ježiš pripravuje poslanstvo, ktoré si priblížime neskôr. Choroba, ktorá privádza k biologickej smrti, pre Ježiša nie je choroba pre smrť. Ježišovi biologická smrť slúži na to, aby sa ukázala Božia sláva, teda, aby sa zviditeľnilo to, ako Boh miluje človeka.

Ak sa pozrieme na celé stvorenstvo, tak sa hneď môžeme dovŕtiť, ako Boh miluje človeka. Urobil nám tu, na Zemi, krásny domov, dáva nám zakúšať svoju lásku. Ale čo ešte má pre nás pripravené? V istom okamihu sme povolaní obsiahnuť všetku lásku, ktorá je v ňom. Teda toto sa snaží Ježiš vysvetliť apoštolom. Preto choroba nie je na smrť, ale na to, aby človek mohol objaviť, čo Boh ešte pripravil pre človeka. Počúvajte, čo urobil Ježiš, keď sa dozvedel, že ochorel ten, ktorého on miloval:

Keď teda počul, že je chorý, zostal ešte dva dni na mieste, kde bol. Až potom povedal učeníkom: „Podme znova do Judey.“ Učeníci mu vraveli: „Rabbi, len nedávno ťa Židia chceli ukameňovať a zasa ta ideš?!“ Ježiš odpovedal: „Nemá deň dvanásť hodín? Kto chodí vo dne, nepotkne sa, lebo vidí svetlo tohoto sveta. Ale kto chodí v noci, potkne sa, lebo v ňom nie je svetla.“ Toto povedal a dodal: „Náš priateľ Lazár spí, ale idem ho zobudiť.“ Učeníci mu povedali: „Pane, ak spí, ozdravie.“ Ježiš však hovoril o jeho smrti, a oni si mysleli, že hovorí o spánku. Vtedy im Ježiš povedal otvorene: „Lazár zomrel. A kvôli vám sa radujem, že som tam nebol, aby ste uverili. Podme k nemu!“ Tomáš, nazývaný Didymus, povedal ostatným učeníkom: „Podme aj my a umrime s ním.“ (Jn 11, 6-15)

Čakali by sme, že keď sa Ježiš dopočul o chorobe Lazára, bez meškania bude utekať do Betánie. Avšak on sa ďalšie dva dni zdržal tam, kde bol. Takéto správanie Ježiša nahnevá Lazárove sestry, ktoré mu po jeho príchode robia výčitky: „*Pane, keby si bol býval tu, môj brat by nebol umrel.*“ (Jn 11, 21) Ako to? Prečo sa Ježiš takto správal? Je tam dôležitý odkaz pre naše kresťanské komunity: Ježiš neprišiel preto, aby znemožnil biologickú smrť. Nie je to jeho poslanie: znemožniť prirodzený postup prechodu človeka z tohto sveta. Tu je aj naša ťažkosť: Keď sme v ťažkostiach, vzývame Boha, aby nás zachoval pre tento život, ale jeho poslanie nie je predlžovať až do nekonečna našu starobu. Nie! Biologická nesmrteľnosť nie je možná! Človek zo svojej prirodzenosti je ten, kto je smrteľný a Boh nebude zasahovať proti tomu, čo je prirodzenosť.

Potom Ježiš hovorí „*Podme znova do Judey.*“ ... „*Náš priateľ Lazár spí, ale idem ho zobudiť.*“ Neskôr obraz smrti ako spánku stane spoločným kresťanov. Nie je úplne pravdivým obrazom, ale chce sa tým povedať, že biologická smrť nie je koniec, ale je to očakávanie vzkriesenia.

Kresťania boli sprvu pochovávaní spolu s pohanmi, ale neskôr cítili potrebu byť spolu aj po smrti, tak, ako vytvárali spoločenstvo aj keď boli spolu počas života. Z ich viery preto vzniklo aj slovo *cintorín*. Toto slovo pochádza z gréckeho slova *koiméterion*, ktorého význam značí „spáľňa“. Súvisí s gréckym slovesom *keimai*, čo znamená „ležať“. B. Hedericus ho vo svojom grécko-latinskom slovníku vykladá takto: „*cintorín* (lat. *coemeterium*) je: 1. miesto, na ktorom sa spí, 2. miesto, kde ležia alebo sa pochovávajú mŕtve telá ľudí. Latinský názov *coemeterium* sa takto stal základom pomenovania cintorína aj v iných jazykoch. (napr. v poľštine *cmentarz*, v maďarčine *cinterem*, v niektorých nárečiach *cmiter*.)

Potom Ježiš povie „*Lazár zomrel*“. Tento spánok je biologická smrť. Potom sa vyberie do Judei, ale veľmi zvlášťne je, že Ježiš nevstupuje do dediny. Zostane pred dedinou a čaká, pokiaľ všetci neprídu k nemu oproti, von z dediny. O tom vraví ďalší úryvok z písma:

Keď ta Ježiš prišiel, dozvedel sa, že Lazár je už štyri dni v hrobe. Betánia bola pri Jeruzaleme, vzdialená asi pätnásť stadií, a tak prišlo k Marte a Márii veľa Židov potešiť ich v žiali za bratom. Keď Marta počula, že prichádza Ježiš, išla mu naproti. Mária zostala doma. Marta povedala Ježišovi: „Pane, keby si bol býval tu, môj brat by nebol umrel. Ale aj teraz viem, že o čokoľvek poprosíš Boha, Boh ti to dá.“ Ježiš jej povedal: „Tvoj brat vstane z mŕtvych.“ Marta mu vravela: „Viem, že vstane v posledný deň pri vzkriesení.“ Ježiš jej povedal: „Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie. A nik, kto žije a verí vo mňa, neumrie naveky. Veríš tomu?“ Povedala mu: „Áno, Pane, ja som uverila, že ty si Mesiáš, Boží Syn, ktorý mal prísť na svet.“ (Jn 11, 17 – 26)

Evanjelista Ján hovorí, že keď Ježiš prišiel do Betánie, tak Lazar bol už štyri dni mŕtvy. To znamená, že smrť je už definitívna. Tri dni sa ešte chodilo na hrob pozrieť, či je nejaká známka života, ale štvrtý deň je istota smrti neodvratná. Čo sa dialo v Betánii? Evanjelista hovorí, že

prišlo „*veľa Židov potešiť Máriu a Martu v žiali za bratom*“. Kondolovali im – tak, ako to robíme aj my, keď niekto zomrie. Teda aj oni opakovali tie frázy, ktoré opakujeme, keď niekoho chceme potešiť; napr. hovoríme: „*Odvahu! Život pokračuje! Áno, sú to stále tí najlepší, ktorí musia odísť. Bude stále v našich spomienkach. Nikdy nezomrie, pokiaľ niekto na neho pamätá...*“ - povedal by som, že by bolo lepšie byť ticho, ako hovoriť tieto frázy. Ticho vyjadrí zdieľanie bolesti, ktoré vidieť v slzách. Často pri pohreboch neveriacich vidíme, že sa číta ešte nejaká báseň, alebo sa spieva pieseň, ktorú mal zosnulý rád... je to spôsob, ktorým chcú neveriaci povedať, že smrť nám ho chcela zobrať, ale my si ho ponecháme tu. Je to spôsob, ktorým sa snažia prekonávať ťarchu straty blízkej osoby.

Ježiš nevstupuje do dediny. Keď sa Marta dozvie, že Ježiš je tu, beží mu naproti a Mária zostáva doma na kolenách. Marta mu vyčíta: „*Ty si mal byť tu, aby si urobil to, čo môžeš urobiť pre tento jediný život, ktorému veríme.*“ Ak Boh existuje, prečo nezasiahne, keď máme potrebu? Toto by bol Boh, ktorého by sme chceli! Ježiš ale nezasiahol! Marta hovorí Ježišovi: „*Ale aj teraz viem, že o čokoľvek poprosíš Boha, Boh ti to dá.*“ Marta pozná príbehy veľkých prorokov Starého Zákona, ktorí boli schopní znovuoživiť mŕtvych (napr. syn vdovy zo Sarepty). Ale to bola smrť detí, ktoré práve dodýchali. Lazár však zomrel pred štyrmi dňami. Ježiš odpovie: „*Tvoj brat vstane z mŕtvych.*“

V myslení farizejov bola predstava, že keď príde Božie kráľovstvo, spravodliví budú vzkriesení pre nový život. Marta preto hovorí: „*Áno, viem, ale toto vzkriesenie potom neskôr ma neuspokojuje.*“ Budme opatrní, aby sme aj my neprojektovali do budúcnosti vzkriesenie tak isto, ako farizeji. Ježiš roztrhol brány smrti, a tak otvoril vstup do tretieho sveta spolu s Bohom. To Ježiš vraví Marte: „*Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie. A nik, kto žije a verí vo mňa, neumrie naveky. Veríš tomu?*“ Ježiš premiestňuje vzkriesenie do prítomnosti: pozor nie znovuoživenie, ale vzkriesenie. Ježiš neprišiel vzkriesiť mŕtvolu, ale darovať žijúcim život, ktorý nezomiera! Čo to znamená?

Viera nám dovoľuje vidieť smrť ako okamih bolestný, ale požehnaný, ktorý nám umožňuje vidieť Boha z tváre do tváre. Dieťa, ktoré matka nosí vo svojom lone nemôže vidieť tvár svojej matky. Až keď sa narodí a zanechá ten malý svet matkinho lona, kde mu je tak dobre, až potom ju bude môcť vidieť.

Marta odpovedá: „*ja som uverila, že ty si Mesiáš, Boží Syn.*“ Ježiš priviedol Martu k tomu, by pochopila, aký zmysel má smrť jej brata! Marta prijala svetlo, ktoré ponúkal tento (hoci bolestný) okamih jej života a ako dôsledok (ako budeme vidieť, že pokiaľ všetci plačú – židia a aj Mária), Marta už viac neplače. Mária je v dedine a Marta ju ide volať, aby mala aj ona tú istú skúsenosť. Volá ju, aby opustila dedinu, kde každý plače, kde sú len ľudské frázy, ktoré chcú potešiť, ale nie sú toho schopné. Marta ju pozýva ísť k Ježišovi:

Ako to povedala, odišla, zavolala svoju sestru Máriu a potichu jej vravela: „Učiteľ je tu a volá ťa.“ Len čo to ona počula, vstala a šla k nemu. Ježiš totiž ešte nevošiel do dediny, ale bol stále na mieste, kde mu Marta vyšla naproti. Keď Židia, čo boli s ňou v dome a potešovali ju, videli, že Mária rýchlo vstala a vyšla von, pobrali sa za ňou, lebo si mysleli: „Ide sa vyplakať k hrobu.“ Keď Mária prišla ta, kde bol Ježiš, a zazrela ho, padla mu k nohám a povedala mu: „Pane, keby si bol býval tu, môj brat by nebol umrel.“ Keď Ježiš videl, ako plače a ako plačú aj Židia, čo s ňou prišli, zachvel sa v duchu a vzrušený sa opýtal: „Kde ste ho uložili?“ Povedali mu: „Pane, pod’ sa pozrieť!“ A Ježiš zaslzil. Židia povedali: „Hľa, ako ho miloval!“ No niektorí z nich hovorili: „A nemohol ten, čo otvoril oči slepému, urobiť, aby tento nezomrel?!“ (Jn 11, 28 -35)

Vidíme, ako pri stretnutí s Ježišom Marta dostala nové svetlo pre svoj život. Už nevidí viac smrť svojho brata tak, ako to videla prv. Preto ide ona do Betánie. To, že Ježiš nevošiel do Betánie je zvláštny fakt, ale má svoj teologický význam. Chce, aby všetci odišli z tejto dediny a zanechali tú predstavu smrti, ktorá necháva za sebou iba plač a slzy. Marta sa prihovára Márii potichu. Väčšina duchovných skúseností nemôže byť hovorená nahlas. Nedá sa: sú príliš osobné. Všimnime si, že v tejto skúsenosti sa nedá prísť naraz k všetkým. Ten, kto má s Kristom skúsenosť skôr o tom potichu hovorí s bratmi, aby aj oni mohli dostať to isté svetlo. Mária ide z domu a spolu s ňou aj všetci ostatní. Mária sa vrhá k nohám Ježiša a rovnako ako aj jej sestra Marta, aj ona mu vyčíta, že neprišiel skôr. Aj ona totiž chápe smrť ako koniec všetkého. Kto mohol zabrániť smrti a neurobil nič, skutočne musí čeliť výčitkám, že niečo zanedbal...

Keď Ježiš vidí Máriu plakať, *zachvel sa v duchu*. Prečo? Pretože táto koncepcia smrti, ktorá dáva plakať a nič viac, je veľmi nebezpečná. **Ak sa ktokoľvek domnieva, že smrť je koniec všetkého, nemôže žiť ako človek! Žiť ako človek znamená darovať svoj život – milovať! A kto si myslí, že smrť je koniec všetkého, hľadá spôsob, ako ochrániť svoj život – nedaruje ho. Hľa, prečo sa Ježiš zachvel na duchu pred touto predstavou židov a ešte aj Máriiným presvedčením.**

Pýta sa: *Kde ste ho uložili?* Uložili ste ho na cintorín ako jeho posledné miesto? Odpoveď, ktorej sa mu dostalo bola: *Pane, pod' sa pozrieť!* Ježiš zaslzil. Grécke slovo naznačuje stav, keď slzy nekontrolovane vypadnú z očí. Je to niečo úplne iné, ako keď človek vedome plače. Ježiš neplače – smrť je vždy tragická a dramatická udalosť a vždy vyžaduje rešpekt a On je citlivý. Kto ale stretol Krista, ten plače iným spôsobom. Židia si to všimli a hovoria si medzi sebou: „*Hľa, ako ho miloval!*“ a táto láska je príčinou slz, ktoré vyklznu z jeho kútiku očí. Iní mu však ešte aj vtedy vyčítajú: *Ako to, že ak ho tak miloval, nechal ho zomrieť?* Ale ako už vieme, Ježiš neprišiel predĺžiť našu starobu. Boh nám daroval život, ktorý nie je dotknutý biologickou smrťou.

Ježiš sa znova zachvel a pristúpil k hrobu. Bola to jaskyňa uzavretá kameňom. Ježiš povedal: „Odvalte kameň!“ Marta, sestra mŕtveho, mu povedala: „Pane, už páchne, veď je už štyri dni v hrobe.“ Ježiš jej vrazil: „Nepovedal som ti, že ak uveríš, uvidíš Božiu slávu?“ Odvalili teda kameň. Ježiš pozdvihol oči k nebu a povedal: „Otče, ďakujem ti, že si ma vypočul. A ja som vedel, že ma vždy počuješ, ale hovorím to kvôli ľudu, čo tu stojí, aby uverili, že si ma ty poslal.“ Keď to povedal, zvolal veľkým hlasom: „Lazár, pod' von!“ A mŕtvy vyšiel. Nohy a ruky mal ovinuté plátnom a tvár obviazanú šatkou. Ježiš im povedal: „Porozvážujte ho a nechajte ho odísť!“ Mnohí z tých Židov, čo prišli k Márii a videli, čo urobil, uverili v neho. (Jn 11, 38 -43)

Ježiš dal prikaz: „*Odvalte kameň!*“ Je to kameň, ktorý oddeľuje svet živých od sveta mŕtvych. Tento kameň už nemá viac existovať, pretože všetci sú živí. Marta hovorí: „*Nie Pane: tu je už istota rozdelenia dvoch svetov!*“ Ale Ježiš jej protirečí: „*Nie – odvalte kameň!*“. Marta verí, ale zostáva v pochybnostiach – tak, ako aj my... A Ježiš jej hovorí: „*Nepovedal som ti, že ak uveríš, tak týmto pohľadom viery budeš schopná vidieť, aký je konečný cieľ človeka?*“

Nuž, je skutočne ťažké odvaliť ten kameň, ktorý nám bráni vidieť to, čo bude po smrti... Avšak ak to neurobíme, budeme stále nanovo chodiť na cintorín plakať mysliac si, že je to tento kameň, ktorý nás oddeľuje od mŕtvych. Nie, nerobme to. V Bohu sú všetci živí! Ježiš zvolal veľkým hlasom: „*Lazár, pod' von' a mŕtvy vyšiel.*“ Dajte pozor: nie *Lazár*, ale *mŕtvy* vyšiel. Bol pozvázovaný a Ježiš povedal: „*Porozvážujte ho a nechajte ho odísť!*“ My by sme očakávali, že nastane veľká radosť, objatie Lazara a Ježiša ako jeho priateľa, oslava, ktorú usporiada pre celú dedinu. Nie! Ježiš povedal prikaz: „*Porozvážujte ho a nechajte ho odísť!*“ - to

Múdre rady klauzúrnych sestier ako vyťažiť dobro z toho, že treba ostať doma

Šírenie koronavírusu prinútilo mnohých na celom svete, aby zostali doma a obmedzili vonkajšie kontakty. To – ako bežnú vec – určitým spôsobom prežívajú aj klauzurované sestry. Sr. Mary Catharine Perry, dominikánska mníška z USA, ponúka niekoľko rád, ako z tejto situácie možno vyťažiť to najlepšie (sr. Mary píše v prvej osobe).

- Urob si program dňa

Tvoj bežný deň určujú pravidlá dané zvonku. Musíš chytiť vlak, aby si sa dostal včas do práce, v škole máš prestávku v pravidelnom a presne určenom čase. To ti dáva pocit stálosti a rytmus. Teraz, keď si zaseknutý doma, vytvor si program dňa pre seba a svoju rodinu. V kláštore vstávame každý deň v tom istom čase. Máme naplánovaný čas na modlitbu, prácu, jedlo i zábavu. Naše dni idú zvyčajne v pokojnom rytme. Od vás to bude chcieť trochu experimentovania; každá domácnosť je iná a pre mnohých je to prvýkrát, čo strávajú dlhší čas spoločne so spolubývajúcimi či rodinou.

- Konaj vedome a maj rád ostatných

Je pochopiteľné, že sa chceme uistiť, či sme my a naši milovaní v poriadku a máme všetko, čo potrebujeme. Ale mali by sme bojovať proti sebecku. Zavolajte starším z vášho okolia a opýtajte sa ich, ako sa im darí a či niečo nepotrebujú.

- Darujte svoj čas

S rodinou si spolu niečo uvarte a zahrajte si nejaké hry. Mnohí sa boja tohto predĺženého času doma, no možno je to dobrá príležitosť, aby sme posilnili rodinné väzby, čo bude mať dopad aj na širšiu komunitu.

Neschovávaj sa pred spolubývajúcimi a nevyhováraj sa, že potrebuješ pracovať. Využi, že ich môžeš lepšie spoznať a učiť sa vychutnať si ich prítomnosť. V kláštore, keď zazvoní zvon na modlitbu, prinúti ma to v tej chvíli prestať pracovať a upriamiť pozornosť na to, prečo tu vlastne som. Pripomína mi, že mám prestať robiť to, čo robím (či je to vyrábanie sviečok alebo mydla, služba v našom obchodíku, v záhrade alebo v kuchyni) a mám sa pridať k sestrám. To, čo som robila, nie je zlé, ale niekedy sa zabudnem a som príliš zaneprázdnená.

Kláštor nie je obytný komplex. Sme komunitou, ktorá nie je spolu bezdôvodne. Potrebujeme sa učiť navzájom sa počúvať, odpúšťať si a prijímať sa navzájom.

- Využi tento čas na sebareflexiu a oddych

„Potrebujem dovolenku, aby som sa pozbieral zo svojej dovolenky!“, hovoria ľudia. Tak ju máš. Tieto týždne sú tvojou šancou na tichší, jednoduchší život. Každý deň po obede, ja a moje sestry máme 90-minútovú prestávku „prísne silencium“ (prísne mlčanie). Nechodíme po dome, ani sa nerozprávame. Stíšime sa. Čítame, modlíme sa alebo premýšľame. Niekedy sa v tichosti venujeme svojim záľubám. Alebo si zdiememe.

Ľudia vravia, že túžia po pokoji a tichu. A keď im padne do lona, chytia paniku. Nevedia ako byť sami. Boja sa konfrontovať svoju „tienistú stránku“, tie tvrdé pravdy o sebe samých, ktoré sa im nepáčia. Naplňajú svoje životy hlukom, aby tak mohli utiecť od svojich emócií. Život sa nemá žiť v náhlivosti. Využite tento čas, aby ste lepšie spoznali samého seba.

- Zastavte sa. Stíšte sa

Máte na výber – buď premrháte tento čas (núteného pobytu doma) a budete frustrovaní alebo si môžete vybrať, a vyťažiť z neho to najlepšie.